

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br:02-05-053/26-7840/2

Podgorica, 06.03.2026. godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Eko-efikasna zgrada, Podgorica

gospodinu, Damjanu Ćulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Informacija o potpisivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa

Veza: Vaš akt broj: 081-053/26-276/2 od 17.02.2026. godine i dopuna br. 081-053/26-276/3 od 02.03.2026. godine

Poštovani gospodine Ćulafiću,

Povodom *Informacije o potpisivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Potpisivanjem Memoranduma o saradnji uspostavlja se okvir za zajedničko djelovanje u cilju jačanja uloge lokalnog nivoa i civilnog sektora u sprovođenju reformskih procesa u oblasti životne sredine, kao i unapređenja javnih politika u okviru Poglavlja 27. Ciljevi saradnje strana potpisnica su jačanje kapaciteta donosilaca odluka, predstavnika institucija, političkih aktera i drugih relevantnih društvenih subjekata u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, doprinos ostvarivanju ciljeva i prioriteta definisanih u Mapi puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene, podsticanje međusektorske saradnje između državnih institucija, civilnog društva, političkih aktera i medija, unapređenje rodne ravnopravnosti i jačanje uloge žena u procesima donošenja odluka u oblasti zaštite životne sredine, te informisanje i podizanje svijesti javnosti o značaju zaštite životne sredine u procesu evropskih integracija Crne Gore.

Shodno dostavljenoj Informaciji i Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, implementacija memoranduma ne zahtijeva izdvajanja iz budžeta Crne Gore.

Na tekst Predloga sporazuma i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljenu Informaciju o potpisivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera

Adresa: Cetinjski put bb
81000 Podgorica, Crna Gora

PREDLOG

**Informacija o potpisivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva
ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije
Građanska alijansa**

februar 2026.

U cilju jačanja saradnje sa civilnim sektorom i unapređenja sprovođenja politika u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, a imajući u vidu obaveze Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji, posebno u okviru Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera inicira potpisivanje Memoranduma o saradnji sa Nevladinom organizacijom „Građanska alijansa“, kojim se uspostavlja institucionalni okvir za zajedničko djelovanje na realizaciji zajedničkih ciljeva u ovoj oblasti, sa posebnim fokusom na doprinos sprovođenju mjera i prioriteta utvrđenih Mapom puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27.

Nevladina organizacija „Građanska alijansa“ je u prethodne dvije godine radila na osnivanju Ženskih odborničkih klubova na lokalnom nivou, uz čiju podršku je do sada formirano 15 klubova, dok je u narednom periodu planirano osnivanje još dva kluba – u Danilovgradu i Budvi. Navedena organizacija obratila se Ministarstvu povodom nove inicijative koju planira da pokrene zajedno sa Ženskim odborničkim klubovima, a koja se odnosi na teme iz oblasti zaštite životne sredine, odnosno Poglavlja 27.

Inicijativa će u prvoj fazi biti predstavljena javnosti kroz najavu, dok je u narednom periodu planirana njena detaljna razrada i usklađivanje sa relevantnim prioritetima iz oblasti životne sredine i održivog razvoja, u saradnji sa Ministarstvom.

Potpisivanjem Memoranduma o saradnji uspostavlja se okvir za zajedničko djelovanje u cilju jačanja uloge lokalnog nivoa i civilnog sektora u sprovođenju reformskih procesa u oblasti životne sredine, kao i unapređenja javnih politika u okviru Poglavlja 27.

Za realizaciju Memoranduma nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera predlaže da Vlada prihvati Memorandum o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa, i ovlasti ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da potpiše navedeni Memorandum.

Prilog: Memorandum o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa

U skladu sa navedenim, predlažemo da Vlada donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2026. godine razmotrila i usvojila Informaciju o potpisivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa;
2. Vlada Crne Gore je prihvatila Memorandum o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa;
3. Ovlašćuje se ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjan Čulafić da potpiše Memorandum iz tačke 2 ovih zaključaka.

MEMORANDUM O SARADNJI

zaključen između:

Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici, koje zastupa ministar Damir Čulafić (u daljem tekstu: „Ministarstvo“)

Nevladine organizacije Građanska alijansa, sa sjedištem u Petra Dedića 26, Građanska kuća, koju zastupa Milan Radović, programski direktor (u daljem tekstu: „Građanska alijansa“)

zajedno: „Strane“

PREAMBULA

Polazeći od strateškog opredjeljenja Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji, te značaja efikasnog sprovođenja obaveza koje proizilaze iz pregovaračkog Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene,

imajući u vidu ciljeve i mjere definisane iz Mape puta za realizaciji završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, kao i potrebu za jačanjem institucionalnih kapaciteta, međusektorske saradnje i učešća javnosti u procesu zaštite životne sredine,

prepoznajući ulogu NVO Građanska alijansa u oblasti demokratskog razvoja, jačanja kapaciteta donosilaca odluka i uključivanja različitih društvenih aktera kroz programe Škola političkih studija, Zelene poslaničke grupe, Akademija za žene u politici i mrežu ženskih odborničkih klubova,

uvažavajući značaj rodne ravnopravnosti i aktivnog učešća žena u procesima donošenja odluka, posebno u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja,

Strane izražavaju spremnost da, u skladu sa svojim nadležnostima i mogućnostima, uspostave saradnju u cilju doprinosa ostvarivanju prioriteta iz Mape puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene i ukupnom procesu evropskih integracija Crne Gore.

Član 1.

Ovim Memorandumom Strane uspostavljaju okvir saradnje u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, sa posebnim fokusom na doprinos sprovođenju mjera i prioriteta definisanih u Mapi puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, u kontekstu procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Saradnja će se realizovati kroz korišćenje postojećih programa i mreža NVO Građanska alijansa, uključujući Školu političkih studija, Zelenu poslaničku grupu, Akademiju za žene u politici i mrežu ženskih odborničkih klubova, kao platformi za edukaciju, razmjenu znanja, dijalog i iniciranje javnih politika u oblasti zaštite životne sredine.

Član 2.

Ciljevi saradnje Strana su jačanje kapaciteta donosilaca odluka, predstavnika institucija, političkih aktera i drugih relevantnih društvenih subjekata u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, doprinos ostvarivanju ciljeva i prioriteta definisanih u Mapi puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, podsticanje međusektorske saradnje između državnih institucija, civilnog društva, političkih aktera i medija, unapređenje rodne ravnopravnosti i jačanje uloge žena u procesima donošenja odluka u oblasti zaštite životne sredine, te informisanje i podizanje svijesti javnosti o značaju zaštite životne sredine u procesu evropskih integracija Crne Gore.

Član 3.

Saradnja će se ostvarivati kroz zajedničke projekte i programe, razmjenu podataka i dokumentacije u skladu sa važećim propisima, organizovanje radionica, konferencija i obuka i druge aktivnosti dogovorene posebnim aktima ili aneksima.

Član 4.

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera se obavezuje da:

- pruži ekspertsku i savjetodavnu podršku u oblastima koje se odnose na realizaciju ciljeva iz Mape puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene;
- u skladu sa svojim mogućnostima i važećim propisima, pruži podršku u organizaciji događaja relevantnih za ciljeve saradnje;
- imenuje kontakt osobu za koordinaciju aktivnosti u okviru ovog Memoranduma.

NVO Građanska alijansa se obavezuje da:

- organizuje i sprovodi događaje, edukacije, seminare i radionice u okviru programa Škola političkih studija, Zelene poslaničke grupe, Akademija za žene u politici i mreže ženskih odborničkih klubova;
- pokreće i koordinira inicijative koje će doprinositi ostvarivanju ciljeva iz Mape puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene;
- obezbijedi logističku i organizacionu podršku realizaciji zajedničkih aktivnosti;
- u skladu sa svojim mogućnostima i važećim propisima, pruži podršku u organizaciji događaja relevantnih za ciljeve saradnje;
- imenuje kontakt osobu za sprovođenje Memoranduma, ispred NVO Građanska alijansa.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA
NAZIV PROPISA	Predlog Informacije o potpisivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- U cilju jačanja saradnje sa civilnim sektorom i unapređenja sprovođenja politika u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, a imajući u vidu obaveze Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji, posebno u okviru Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladina organizacija „Građanska alijansa“ iniciraju potpisivanje Memoranduma o saradnji, kojim se uspostavlja institucionalni okvir za zajedničko djelovanje na realizaciji zajedničkih ciljeva u ovoj oblasti, sa posebnim fokusom na doprinos sprovođenju mjera i prioriteta utvrđenih Mapom puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27.
 - Nevladina organizacija „Građanska alijansa“ je u prethodne dvije godine radila na osnivanju Ženskih odborničkih klubova na lokalnom nivou, uz čiju podršku je do sada formirano 15 klubova, dok je u narednom periodu planirano osnivanje još dva kluba – u Danilovgradu i Budvi. Navedena organizacija obratila se Ministarstvu povodom nove inicijative koju planira da pokrene zajedno sa Ženskim odborničkim klubovima, a koja se odnosi na teme iz oblasti zaštite životne sredine, odnosno Poglavlja 27.
 - Inicijativa će u prvoj fazi biti predstavljena javnosti kroz najavu, dok je u narednom periodu planirana njena detaljna razrada i usklađivanje sa relevantnim prioritetima iz oblasti životne sredine i održivog razvoja, u saradnji sa Ministarstvom.
 - Ovim Memorandumom strane potpisnice uspostavljaju okvir saradnje u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, sa posebnim fokusom na doprinos sprovođenju mjera i prioriteta definisanih u Mapi puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, u kontekstu procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.
 - Saradnja će se realizovati kroz korišćenje postojećih programa i mreža NVO Građanska alijansa, uključujući Školu političkih studija, Zelenu poslaničku grupu, Akademiju za žene u politici i mrežu ženskih odborničkih klubova, kao platformi za edukaciju, razmjenu znanja, dijalog i iniciranje javnih politika u oblasti zaštite životne sredine.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Potpisivanjem Memoranduma o saradnji uspostavlja se okvir za zajedničko djelovanje u cilju jačanja uloge lokalnog nivoa i civilnog sektora u sprovođenju reformskih procesa u oblasti životne sredine, kao i unapređenja javnih politika u okviru Poglavlja 27.

Ciljevi saradnje strana potpisnica su jačanje kapaciteta donosilaca odluka, predstavnika institucija, političkih aktera i drugih relevantnih društvenih subjekata u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, doprinos ostvarivanju ciljeva i prioriteta definisanih u Mapi puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, podsticanje međusektorske saradnje između državnih institucija, civilnog društva, političkih aktera i medija, unapređenje rodne ravnopravnosti i jačanje uloge žena u procesima donošenja odluka u oblasti zaštite životne sredine, te informisanje i podizanje svijesti javnosti o značaju zaštite životne sredine u procesu evropskih integracija Crne Gore.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Razmatrane su dvije opcije:

- Opcija 1 – Status quo (bez donošenja Memoranduma) podrazumijeva zadržavanje postojećeg stanja, odnosno nastavak saradnje sa organizacijama civilnog društva bez formalizovanog okvira i jasno definisanih ciljeva, obaveza i mehanizama koordinacije. U ovom slučaju, saradnja bi se odvijala ad hoc, kroz pojedinačne inicijative i projekte, bez strateškog usmjeravanja ka prioritetima definisanim u Mapi puta za realizaciju završnih mjerila u okviru Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Takođe, izostala bi strukturirana platforma za unapređenje rodne ravnopravnosti i jačanje uloge žena u procesima donošenja odluka u ovoj oblasti.
- Opcija 2 – Potpisivanje Memoranduma (preferirana opcija) podrazumijeva jačanje saradnje sa civilnim sektorom i unapređenje sprovođenja politika u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, a imajući u vidu obaveze Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji, posebno u okviru Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Naglašavamo, da se sprovođenjem predmetnog Memoranduma doprinosi opštem cilju tj. da se postigne "visok nivo zaštite i unapređenja kvaliteta životne sredine".

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predloženo potpisivanje Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Nevladine organizacije Građanska alijansa neće izazvati troškove građanima i privredi, niti će uvesti bilo kakva administrativna opterećenja ili biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje ovog Memoranduma nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, a njegovom implementacijom ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Memorandum ne podrazumijeva donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

Prilikom izrade predmetnog Memoranduma nije korišćena eksterna ekspertiza, imajući u vidu da se radi o aktu koji ne predstavlja propis u smislu regulatornog uređenja, već o dokumentu kojim se uspostavlja okvir saradnje između Ministarstva i organizacije civilnog društva, u okviru redovnih nadležnosti Ministarstva. Memorandum je pripremljen korišćenjem internih stručnih kapaciteta Ministarstva, uz direktnu komunikaciju i usaglašavanje teksta sa NVO Građanska alijansa kao potpisnicom.

U postupku pripreme Memoranduma sprovedene su ciljane konsultacije sa NVO Građanska alijansa, kao neposredno zainteresovanom stranom i budućim partnerom u sprovođenju aktivnosti. Konsultacije su realizovane u fazi izrade nacrta Memoranduma, kroz radne sastanke i razmjenu komentara na tekst dokumenta. Tokom konsultacija usaglašeni su ciljevi saradnje, oblasti djelovanja, način realizacije aktivnosti i mehanizmi koordinacije.

S obzirom na prirodu dokumenta i činjenicu da se njime ne uvode nove obaveze za građane, privredu ili druge subjekte, niti se mijenja važeći regulatorni okvir, nije postojala obaveza sprovođenja šire javne rasprave.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne očekuju se prepreke za implementaciju ovog Memoranduma.

Da bi se ispunili ciljevi, biće preduzeto niz mjera i aktivnosti, a posebno sljedeće:

- Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera će pružati ekspertsku i savjetodavnu podršku u oblastima koje se odnose na realizaciju ciljeva iz Mape puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene;
- NVO Građanska alijansa će organizovati i sprovoditi događaje, edukacije, seminare i radionice u okviru programa Škola političkih studija, Zelene poslaničke grupe, Akademija

za žene u politici i mreže ženskih odborničkih klubova, kao i pokretati i koordinirati inicijative koje će doprinosti ostvarivanju ciljeva iz Mape puta za realizaciju završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene.

Za monitoring primjene ovog Memoranduma biće zaduženo Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, u skladu sa svojim nadležnostima i važećim propisima.

Podgorica, 02. 03. 2026.

MINISTAR
Damjan Čulafić

